Sempre Avant

PORTANTVEU DE L'ATENEU ENCICLOPÈDIC SEMPRE AVANT

I.er ANIVERSARI

Any I | Núm. 1

ATENEU ENCICLOPÈDIC
"Sempre Avant"

Any I BARCELONA - AGOST 1934 Núm. 1

EDITORIAL

Celebrem, suara, el primer aniversari de L'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant, aquest fogar de cultura que un any enrera bastí una joventut ardida, emmotllada i disciplinada en aquella inoblidable Agrupació Excursionista Sempre Avant, que en un esforç constant de superació arribà a plasmar aquesta meravellosa realitat, prenyada de neguits i esperances, que és el nostre Ateneu.

Tant el C. D. com les Juntes de les Seccions preparen febrilment els actes que han de commemorar aquesta primera fita històrica del nostre moviment cultural. En un altre lloc d'aquest Butlletí donem el programa d'aquests actes, la importància dels quals no hem pas d'ésser nosaltres qui la remarquem. Però apart d'aquests actes, un xic espectaculars si voleu, hi ha una manera de commemorar el nostre primer aniversari social, que no s'anuncia — que no pot anunciar-se — i que al nostre entendre és l'acte més important, més trascendental, el de més profit, que poden realitzar els socis de l'A. E. S. A. Aquest acte consisteix, simplement, en què cadascú de nosaltres, replegat dins de si mateix, faci un balanç de l'obra acomplida i de la que encara manca a realitzar d'acord amb la finalitat específica que és la raó de la nostra existència. Fet aquest balanç — autocrítica noble i lleial —, posar-se decididament a la feina engruixint i estrenyent els quadros dotant-los d'una major disciplina per tal d'obtenir una major efi-

càcia i eficiència en l'obra general de la nostra Entitat. Heus ací l'acte, senzill, quiet, sense ressonàncies, que millor pot contribuir a afermar damunt la roca viva de la nostra abnegació, disciplina i zel, l'A. E. S. A. en commemoració del seu primer aniversari.

L'A. E. S. A. és fill de la humil però entusiasta, Agrupació Excursionista Sempre Avant que fundaren fa quatre anys un grup d'amics inquiets, freturosos de conquerir per a la joventut treballadora del nostre districte una millora d'ordre cultural que és, a la vegada, una millora moral i també material, en el sentit més ampli i digne del mot. L'Agrupació, d'acord amb aquest alt pensament, posà en marxa una biblioteca, organitzà cursets, conferències, etc., a més de la tasca, específica de l'excursionisme. Al poc temps, però, el pollet s'asfixiava dins les parets de l'ou, i el trencà. Era el 24 d'agost de 1933. L'Agrupació — l'infant — finia, per deixar via franca a l'Ateneu — l'adolescent—. Aquest canvi no fou cosa fàcil. Hi hagueren dificultats — molt poques, és cert —, però pacientment, tenaçment, tot fou superat per aquella joventut que volia ésser quelcom més que excursionista, i amb la qual, sense distincions, l'Ateneu hi té contret un deure d'agraïment.

En aquesta primera etapa de l'infantament, es destaquen, però, per les seves proporcions gegantines, pel que tenen d'exemple, d'esforç i d'abnegació, dues figures que la mort ens ha pres durant aquest any: Zacaries Oliveras i Josep Roca. Guardem les paraules. Dediquem als dos excel·lents companys i amics nobilíssims el silenci expressiu del nostre record, prenent de l'exemple de les seves virtuts, les forces necessàries per a marxar, decidits, sense defallences, pel camí que ells iniciaren.

24 d'agost de 1933. Festa Major de Sants. I entre la música i el xivarri propis d'aquells dies, una veu austera, vibrant i digna, que recorda uns drets i uns deures: L'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant. El dret de tots a una societat millor, moralment i material, i el deure de tots de contribuir amb l'esforç de cada dia,

de cada hora i de cada minut, a preparar la vinguda d'aquest nou món.

Els nostres socis i les autoritats populars de Barcelona inauguraven l'Ateneu, proclamant aquests drets i deures. I la veu fou sentida, per quan, com una riuada afluïren els nous socis, reclamant un lloc en la lluita colossal que començava. Aquestes primeres formacions, dirigides per Antoni Costafreda — primer president de l'Ateneu — home actiu i de gran voluntat, no perderen pas el temps. Amb entusiasme corprenedor, com si volguessin guanyar el temps perdut pels nostres pares, organitzaren les seccions de Biblioteca, Cultura Física, Excursionisme, Estudis Econòmics, Polítics i Socials, Fotogràfica, Literatura i Belles Arts i Música. Posaren en marxa una Biblioteca, orgull de la barriada, amb més de 1,500 volums, que s'ha anat ampliant considerablement durant l'any.

En aquest darrer exercici s'han donat a les nostres aules el següents cursos i cursets: Primeres lletres, Català, Història de Catalunya, Història Universal, Economia, Cooperació, Educació sexual, Dibuix elemental, lineal i natural, Perspectiva, Francès, Fotografia amb pràctiques de laboratori, etc., etc..

Han passat per la nostra tribuna conferenciants de tots els sectors tractant de temes diversos i sempre interessants. Recordem, entre molts, els següents: J. Aiguader i Miró, J. Armengol de Llano, Pere Salvat, J. Serra Hunter, Víctor Colomer, Cosme Rofes, Maria Teresa Gibert, Angel Pestanya, Jaume Miravitlles, J. Ferran i Mayoral, Ambrosi Carrion, J. M.ª Francès, R. Font i Farran, Octavi Saltor, Frederica Montseny, Lluís Elies, J. G. Gorkin, J. Carbonell, Aurora Bertrana, Maspons i Anglasell, Antoni Janer, Albert Carsí, E. Duch Salvat i altres.

L'Ateneu, des de la seva fundació, està adherit al Comitè Català contra la Guerra i el Feixisme, havent estat l'organitzador del Comitè del districte, en el qual ostenta la presidència i la secretaria. Els diversos actes celebrats contra la guerra culminaren

amb una gran sessió de cinema celebrada al Cinema Galileu, que constituí un èxit remarcable. Ara, darrerament, l'Ateneu, en representació de les seves sòcies, s'adheria al Comitè Femení Internacional contra la Guerra i el Feixisme (Delegació Catalana) recentment organitzat. Era a la nostra sala d'actes que aquest Comitè celebrava el seu primer míting de propaganda sota la presidència de la nostra companya Adela Roig.

El mes de maig darrer l'Ateneu organitzava la primera competició atlètica, denominada PRIMER GRAN PREMI DE SANTS, que assolí un èxit formidable, tant per la seva acurada organització, com per la vàlua dels corredors inscrits i dels premis adjudicats.

Així mateix, pels amants de la música, han estat donats quatre concerts a càrrec respectivament del QUARTET LICEUM, TERCET D'ESTUDIS MUSICALS, violinista Ricard Mata i del quartet que dirigeix el nostre amic Elisard Sala.

Per iniciativa de l'Ateneu ha quedat constituïda al nostre districte una Comissió pro-Hospitals, integrada per la majoria d'Entitats locals, la qual té per missió organitzar un magne festival a profit dels Hospitals de la Ciutat.

L'Ateneu pren, encara, part activa en la campanya iniciada per l'Ateneu Enciclopèdic Popular en pro de la Universitat Popular.

Els dies de festa, sense interrupció, s'organitzen sortides a la platja i muntanya, visitant els bells indrets de Catalunya. A remarcar les excursions amb autocar a les mines de Cardona, a Sant Miquel del Fai i a la Costa Brava.

En fi, la nostra activitat, múltiple i il·limitada, requeriria un espai del que no disposem. Per acabar recordarem: les millores introduïdes a la nostra sala de gimnàs, que la situen en primer lloc entre les de les Entitats similars; el perfeccionament en tots els aspectes del laboratori fotogràfic que ha merescut els elogis de tots els que l'han visitat; el petit, però curiós i ben conservat, Museu Petrogràfic; l'èxit constant de les lectures comentades i converses sobre els temes més variats i instructius; el recent concurs

de treballs literaris; l'exposició de treballs dels alumnes de Dibuix; visites col·lectives a la Mentora Alsina, Aereonàutica Naval, Generalitat, Ajuntament, Fàbrica Cooperativa de Cristall, etc..

Aquest és, sumàriament, el balanç del primer any d'actuació de l'A. E. S. A. Essent molt, no és pas tot. Estem satisfets del resultat obtingut, però és tanta la nostra ambició que repetim el que dèiem al principi: cal estrènyer els quadros per tal d'ampliar i perfeccionar encara més, durant el present exercici, la tasca realitzada en l'anterior. Això per als socis. Ara, pels que encara no són amb nosaltres, els invitem cordialment a què ens visitin, a què assisteixin als nostres actes. Sabem que l'entusiasme per les coses enlairades és encomanadís i que s'enrolaran fatalment a l'obra gegantina que ha començat a realitzar l'A. E. S. A. al cor mateix del suburbi més important de Barcelona.

24 d'agost del 1933.

24 d'agost del 1934.

Sempre Avant.

NOU ESCLAT

Ja hem nascut. Un altre pensament transformat en obra. Un nou graó de l'escala sens fi assolit, un nou punt de partença de mil pensaments més, destinats, si els estimem, a esdevenir altres tantes obres.

Nova font pels assedagats; nou recipient pels inquiets; nova tribuna pel pensament; això aspirem que sigui SEMPRE AVANT.

Saludem a tots els fulls impresos i a tots els homes.

Volem que en aquestes planes hi trobi ressò tot pensament, doncs a la vegada que seran el portantveu de l'Ateneu, també estaran obertes a tothom.

Ha nascut una nova llum per fer més gaia i més clara la vida. Esperem que vinguis, tu que llegeixes, i sota les seves clarors ens contis el que penses. Nosaltres també t'ho direm, i no podria ésser

que d'aquesta fornal eixís el pensament que la Humanitat cerca, que tingués la força d'aglutinant, que ens unís tant fortament com ho estan els grans de la magrana?

Volem viure en pau amb tothom, i nosaltres farem els possibles perquè així sigui. Pensem exposar la veritat tal com l'entenem i sentim. Això pot desplaure a algú, però ja hem dit que aquestes planes estan obertes a tothom.

Els signants dels treballs seran els únics responsables. ¿Us plau? Doncs porteu combustible a aquest nou far del pensament. Moltes vides naveguen a fosques i necessiten de la seva llum... de moltes llums, de totes les llums.

LA REDACCIÓ

Secció de Biblioteca

Un treball dels premiats en el Concurs de Treballs Literaris, celebrat en 5 de juliol

SIMIL

Lema: Tu

Com l'infant atordit que agafar intenta
la lluna que es reflexa dins l'estany,
com la mar que emportar-se vol la terra
i els seus braços allarga, escumejants,
jo també voldria posseir-te,
però com ells és inútil mon afany.
. . . .
Tu ets la lluna del cel de ma existència
que il·lumina el meu perdut camí,
tu ets la terra immensa
sense horitzó ni fi;
i jo sóc el desig de la mar brava
i la tendra il·lusió d'aquell infant,
amb la folla esperança de tenir-te,
per sempre, al meu costat.

MARIA GIBERT RALLÉ

HARMONIA. LLEI UNIVERSAL

REFLEXIONS

Els antics atribuïen llur dissort a l'acció malèvola dels agents còsmics o a la còlera dels déus. L'aparició d'un gran cometa o el pas d'un bòlid eren motiu per a tota classe d'inquietuds. El lliure albir proclamat pels dogmàtics estava en contradicció perpètua amb el fatalisme inspirat per les aparicions celestes. Ara, milers d'anys després d'aquelles civilitzacions primitives, s'assegura que el nostre món és un dels pitjors que existeixen, per aplegar una humanitat on s'hi conten més dissorts que alegries. Adés i ara, la causa de la major part dels nostres sofriments, segons els homes, és d'origen còsmic o es deu d'atribuir a l'acció d'influències exteriors. Rarament s'ha tingut el suficient criteri per a comprendre que la veritable causa d'aquesta patologia col·lectiva està en les equivocacions que comet la mateixa humanitat.

El cert és que la pau paradisíaca segueix essent un mite i el que viu al marge d'aquestes lluites cruentes, pròpies d'una civilització feroç, té de sofrir les esquitxades d'aquestes baralles innobles.

L'astrònom, abstret amb els seus estudis d'incomparable bellesa i ascendint espiritualment a distàncies insondables de la Terra, és el que està més autoritzat per a formular-se aquestes preguntes: ¿què ocorre en aquest planeta que incessantment estem abocats a la tragèdia? ¿És que en el nostre món no hi ha l'aire suficient per a respirar o elements suficients de vida? Evidentment que no ocorre cap d'aquests dos casos. I no cal ésser molt perspicaç per a comprendre que el que fa falta a aquesta humanitat és un mínim d'espiritualitat i raonament.

L'home de Ciència, especialment el que es dedica a les ciències matemàtiques amb entusiasme i amor, que té l'enteniment disciplinat per a la resolució de problemes, generalment de gran complicació, s'astora al veure que les masses humanes s'agiten, lluiten, guerregen, cometen tota classe d'estralls per resoldre llurs assumptes, mètodes violents que demostren llur capacitat intel·lectual i que posen l'home al nivell de les feres. Tots els problemes (i les qüestions socials, polítiques o econòmiques són problemes) po-

den resoldre's, si no amb exactitud rigorosa, apropant-se de tal manera a la veritat que pràcticament fos com si haguéssim arribat a ella.

Com a impressió personal puc afirmar que, encara que allunyat pels meus estudis d'aquestes lluites i discussions, sempre que ha arribat fins a mi l'eco d'unes i altres, he restat astorat de l'absència de lògica que en elles ha imperat. La sinceritat. el desapassionament, la reflexió i l'humanisme, gairebé mai apareixen en aquestes discussions, manifestant-se, contràriament, un grau de cultura esfereïdor i una mentalitat tan estreta que decepciona.

Jo tinc la seguretat de què si cada un dels homes destinés en tota la seva vida solament unes hores a contemplar conscientment l'esfera estelada, dedicant-hi una oració silenciosa que sorgís del més profund del seu ésser a aquest espectacle emocionant que enlaira el nostre esperit a plans superiors, desapareixerien aquestes lluites bestials de classes i aquestes guerres que deshonren la humanitat.

Tota aquesta ferocitat inspirada per un materialisme degradant, es desenrotlla a base de problemes mal resolts per la incapacitat i per l'egoisme d'ambdós bàndols. Abans de parlar per parlar i de lluitar impulsats per instints encestrals, elevin-se les mentalitats a un pla digne i enlairat i plantejant-se correctament els problemes. Deia Euclides, si no recordo malament, que un problema ben plantejat era problema resolt. Si s'estudia amb bon sentit s'advertirà que tots els litigis són resolubles i a satisfacció de tots. Per conquerir això, però, són precises la reflexió i l'amor als altres. I això sols s'assoleix amb el cultiu honrat de l'esperit i nodrint-lo de lectures nobles i amb supressió absoluta d'eixes literatures verinoses i que per les quals s'explota amb fins inconfessables la ferocitat dels instints primaris. Jo m'atreveixo a dir que el Butlletí de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant, duu la sagrada missió d'inculcar entre els homes aquests bells principis. I dins la meva modèstia i pel que pugui valer alguna reflexió sobre aquesta grandiosa Naturalesa de la qual formem part integrant, és possible que tingui l'honor de publicar en aquestes planes algunes consideracions més, que puguin interessar a totes les classes socials, ja que a totes elles interessa viure en pau.

J. COMAS SOLÀ

PROGRAMA D'ACTIVITATS EN COMMEMORACIO DEL PRIMER ANIVERSARI DE L'A. E. SEMPRE AVANT

Agost, 19. — Inauguració de l'exposició Fotogràfica. — Excursió a la Costa Brava, en autocar.

SECCIÓ DE CULTURA FÍSICA

Agost, 22. — Conferència per la senyoreta Maria Teresa Bernet, sobre «ESPORT FEMENI», a les vuit de la vetlla.

SECCIÓ FOTOGRÀFICA

Agost, 23. — Conferència per en Francesc Fazio, sobre «ORIENTACIONS GENERALS DE LA FOTOGRAFIA», a les vuit i mitja de la vetlla.

SECCIÓ BIBLIOTECA

Agost, 24. — Acte parlamentari en col·laboració de totes les Seccions de l'Ateneu, a les deu de la vetlla.

Agost, 26. — Volta pedestre a Sants «TROFEU ZACARIES OLIVERAS». A les deu del matí. — Sessió de Cinema Infantil al Cinema Liceu, a les onze del matí.

SECCIÓ DE LITERATURA I BELLES ARTS

Agost, 28. — Conferència per en Pau Planas, sobre «EL CONTRAST DELS COLORS», a les vuit de la vetlla.

SECCIÓ D'ESTUDIS ECONÒMICS POLÍTICS I SOCIALS

Agost, 29. — Conferència per en Joan Puig i Ferrater, sobre «LA INFLUENCIA SOCIAL SOBRE LA NOVEL·LA RUSSA», l'hora s'avisarà oportunament.

SECCIÓ DE MÚSICA

Agost, 30. — Conferència per en Ferran i Mayoral, sobre, «COM S'HA D'ESCOLTAR LA MUSICA?», amb il·lustracions musicals per la pianista Montserrat Oliveras, a les deu de la vetlla.

SECCIÓ EXCURSIONISME

Agost, 31. — Conferència per en J. Comas i Solà, sobre «HISTORIA DE L'ASTRONOMIA», a les deu de la vetlla.

Setembre, 2. — Sortida col·lectiva a la Platja del Prat (organitzada per la *Secció Excursionista* en col·laboració de totes les Seccions. — La *Secció Fotogràfica* impressionarà 30 metres de pel·lícula durant l'excursió.

Secció de Cultura Física

QUÈ ÉS CULTURA FÍSICA?

Tots els nostres sistemes de cultura física, estan basats en els jocs de la Grècia antiga, però en provar d'imitar les formes hem descuidat l'esperit. Hom vol desenrotllar un sistema muscular clàssic, però ignorant les emocions clàssiques. El discòbol modern vol llançar el disc el més lluny possible, i l'antic amb la més possible exactitud; el corredor modern desitja arribar el més ràpid, i l'antic desitjava córrer amb els més bells moviments.

L'atleta modern desitja fer quelcom de més fort, de més ràpid, de més llunyà, mentre que l'antic ha desitjat expressar les més belles emocions durant l'exercici. El que hom diu cultura física, avui es limita a la cultura muscular. Hom oblida que el mot física, propiament parlant, vol dir Natura, i que el terme cultura física, en realitat, cultura de l'ésser complet: músculs, sentiment, esperit i ànima.

RAIMON DUNCAN

Aquesta Secció disposa d'una formidable sala de gimnàs amb aparells ortopèdics i servei de dutxes.

Classes diàries de gimnàstica sueca, de sis i mitja a vuit del matí i de sis i mitja a onze de la vetlla.

L'ART PROLETARI

CONFERÈNCIA PER HÈLIOS GÓMEZ

El dia 16 de juliol clausurà l'exposició de dibuix elemental que celebrà la Secció de Literatura i Belles Arts de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant l'excel·lent i personal dibuixant Hèlios Gómez, qui davant nombrosa concurrència desenvolupà el tema *L'art proletari*.

Començà manifestant que restava encantat de l'Ateneu i oferí convertir la seva conferència en simple conversa, invitant a quants l'escoltaven a dirigir-li les preguntes que els semblés, sobre l'assumpte a tractar. Demostrà evidentment la necessitat que té l'artista de valer-se d'un mite com a força motriu de la seva inspiració per a crear. Els grecs adoraven la forma, el muscle ben format; els gods s'inspiraven en les creences religioses i els renaixentistes en la natura, en la natura exuberant i desproporcionada. D'això dedueix que cada època ha tingut la seva força propulsora. Parla del cubisme, que ja existia abans del gran cataclisme europeu, i de les diferents escoles nascudes del gran daltabaix.

La gran guerra, el mateix que féu trontollar l'economia de tots els pobles, trasbalsà també el món de les idees. Neixen al caliu d'aquella el futurisme, l'avantguardisme, l'impressionisme, etc., una sèrie extensíssima d'«ismes», i aquestes escoles adquireixen per la burgesia el qualificatiu de revolucionàries. I el més trist és que elles s'ho creuen. Són revolucionàries en la forma, en la part tècnica, però no en el sentit.

S'extén en consideracions sobre la demagògia dels artistes dient que no fa gaires anys el qui es considerava artista revolucionari es deixava la cabellera llarga, cobria el cap amb barret d'amples ales, penjava del seu coll desmaiada corbata i fumava amb llarga pipa. Se'n riu perquè els portadors d'aquests objectes es creien que amb ells podien espantar a la burgesia. I succeeix general-

com gat de panxa enlaire. A la vista de les produccions de totes les escoles pictòriques per revolucionàries que es considerin, la burgesia de moment s'irrita davant el que no comprèn; però tan bon punt apareix la crítica oficial s'apressa a adquirir les teles i passar per intel·ligent. Però mai veureu adornat un despatx o saló d'un capitalista amb escenes que representin la misèria del proletariat ni escenes de repressió de classes. L'instint de la burgesia rebutja el que en si és veritablement revolucionari.

Parla de la U. R. S. S., i afirma que Puchkin, tot i essent el poeta del poble, no s'identifica amb ell ni és un poeta revolucionari. Descriu les excel·lències del règim que a Rússia impera per tot i que encara topen amb grans dificultats, puix no és qüestió de poc temps matar la concepció burgesa de la vida, ni restablir l'economia d'un país i màxim de Rússia, que topa amb tanta obstrucció. No obstant, fa remarcar que a Rússia, poble eminentment artista, ja s'ha creat quelcom. El teatre de grans masses, el cinema suprimeix les primeres stars, i a la pintura i arts més positives hi ha noves orientacions.

Encoratja a l'Ateneu en la seva tasca cultural, fent observar que no li mancaran obstacles per vèncer, puix que per cada Ateneu, gota d'aigua en l'oceà, la burgesia aixeca grans centres d'ensenyament per combatre i assimilar tot el que contra ella es pugui revolucionar.

El públic restà satisfet i ovacionà llargament al senyor Hèlios Gómez.

Secció d'Excursionisme

SALUTACIO

És amb una gran alegria que aquesta Secció d'Excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant, amb motiu de celebrar-se aquests dies el primer aniversari de la fundació de l'Ateneu, es dirigeix a tots els excursionistes, entitats i simpatitzants en general, per a fer-los-hi arribar, per mitjà d'aquest Butlletí, una fraternal salutació, sol·licitant a la vegada un intercanvi d'idees, les quals, a l'ajuntar-se amb les nostres i amb les de tots aquells quins ideals són posats a la consecució d'una millor compenetració entre els homes, contribuiran a unir-nos en un noble desig de germanor.

També ens dirigim a tots aquells que, vivint prop de nosaltres i no pertanyent encara a la nostra Secció ni al nostre Ateneu, tenen uns coneixements superficials del que és l'excursionisme i no s'han donat ben bé compte dels innegables beneficis, que tant d'ordre físic com moral, produeix en l'individu, per a dir-los-hi que vinguin amb nosaltres, que tots junts fruirem de les moltes belleses que, ja a la muntanya, ja vora la mar, troba l'excursionista a cada pas en el seu contacte amb mare Natura.

Perquè l'Excursionisme, ja sigui en el seu aspecte d'acampades a ple camp o vora la mar, ja sigui en les diferents modalitats d'esports de neu i d'alta muntanya, però fent-nos obrir sempre el pit a l'aire i al sol, és la força invisible que fa que ens enfortim físicament d'una manera indubtable, a l'ensems que desperta en nosaltres una noble ambició de perfeccionament, que, a l'obrir-nos nous i il·limitats horitzonts dins l'ànima, fa que la vida agitada i a corre-cuita dels nostres dies, prengui un caire més suau i més agradable.

És per això que la Secció d'Excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant, invita als seus socis a desplegar una tasca de captació en tots aquells homes que sentin anhels de llibertat i felicitat, i així, tots junts i amb l'entusiasme que es desprèn de tot cos jove i sa, contribuirem a què es vagi fent més gran cada vegada aquest afany d'enfortiment que tant de cos com d'esperit s'obté amb la pràctica de l'Excursionisme. Aleshores, aplegats i amb un cant de germanor als llavis, emprendrem el camí que és l'ideal de tots els cors lliures.

Secció de Literatura i Belles Arts

L'ART COM A MITJÀ DE PERFECCIONAMENT

L'Art, en tots els seus aspectes, no és altra cosa que una demostració de perfeccionament moral i intel·lectual de l'home. Tots portem dintre nostre una flama instintiva més o menys desenrotllada. Falta únicament que ens en donguem compte i posar tota la nostra voluntat possible per assolir allò que està al nostre abast i a mida de les nostres forces. Tots som capaços de fer quelcom dintre de les diverses branques per les quals l'Art es composa.

L'obrer, a causa precisament de les dificultats materials en què es troba, descobreix la necessitat d'estudiar la manera per la qual s'ha de valer per educar-se; dret de tot ésser humà.

Nosaltres, hem tingut ocasió d'observar el que pot fer un home amb l'arma de la bona voluntat. Pot assolir, com hem dit, el seu perfeccionament. Mireu sinó, com la majoria d'intel·lectuals, pintors, escultors, etc., etc., provenen com nosaltres de la part obrera, que en un esforç constant han sabut aixecar-se fins al cim de la popularitat, provant-nos això, que l'Art no està vedat als homes de escasses disponibilitats econòmiques i que tots podem

arribar a ésser uns veritables artistes, si no ens manca aquella voluntat necessària. Per a satisfer aquesta necessitat peremptòria el nostre Ateneu, complint amb un deure, posa a la vostra mà la Secció de Literatura i Belles Arts, on podreu aconseguir la força de voluntat imprescindible per assolir el perfeccionament que tot obrer necessita, que és l'obrer que estima la seva personalitat.

—

Companys, pel vostre millorament artístic i moral, feu-vos socis d'aquesta Secció.

Secció de Música

LA MUSICA

La música és el llenguatge de l'ànima. Ella és capaç d'expressar els més súbtils pensaments produïts per les distintes sensacions que pot sentir l'intel·lecte humà. Sap interpretar fidelment tots els sentiments que invaeixen sovint l'esperit dels grans homes. Es l'abstracció sintètica dels problemes d'ordre psíquic que els homes no sabrien expressar amb el llenguatge limitat i barroer de la paraula. Es, finalment, l'esperit humà que s'enlaira per sobre de les misèries terrenes, i en un esclat de goig i llibertat fa que l'ànima deixi per uns moments l'embolcall dels convencionalismes i de la hipocresia i s'endinsi per les regions de l'incognoscible, sentint-se més gran, més humana, més lliure, més digna i més gaia.

Essent tot això és comprensible que la música sigui un art que per la seva essència contribueixi en gran manera al desenvolupament de l'intel·lecte humà. Són poques les persones que no els plagui la música, però són moltes, la major part, les que no saben

interpretar-la ni sentir-la. El que és indubtable és que ella té una influència decissiva sobre els esperits inquiets, i fins moltes vegades desperta valors espirituals que sols estaven en latència.

Comprenen que és un instrument eficientíssim de cultura, ja que ella predisposa i fins obliga al conreament de les demés arts i ciències, és pel que considerem deu dedicar-se-li més atenció i més amor. Creiem que és d'una importància pedagògica considerable, el que a l'escola primària s'ensenyi als infants l'art musical. Entenent-ho així, els amics que integrem aquesta Secció hem fet els possibles per expandir aquest important art. Manca, però, molt a fer, encara. Si no creem un ambient que correspongui al nostre desig i si tots plegats no ens esforcem a vulgaritzar els coneixements musicals, trigarà molt temps que esdevingui possible el que tothom pugui fruir conscientment de l'incommensurable art de la música.

Companys: gairebé tots nosaltres desconeixem la música en totes les seves manifestacions. Tots nosaltres, però, desitgem conèixer horitzons espirituals nous. Pocs podem fer poc. Si hi som tots farem molt. Ens manca la vostra ajuda. Veniu-i per la qualitat especial de la Secció de Música, farem grans totes les demés Seccions i el nostre Ateneu. Pretenem que la Secció de Música de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant, en l'esdevenidor, ostenti l'orgull d'haver fet possible a la nostra barriada, que l'art musical, aquest art que s'endinsa per tot arreu i fa que els homes siguin més bons i més intel·ligents, no sigui desconegut per a ningú, i hagi creat una institució musical que sigui la joia i l'alegria nostra.

PRIMER ANIVERSARI

Al complir-se el primer aniversari de la fundació del nostre Ateneu, podem mirar la tasca feta amb cert optimisme, sense. però, que la passió ens cegui, i hem de pensar tots que el que queda per fer és el que té que interessar-nos.

L'Ateneu ha portat a terme una tasca de cultura i fonamentament de les arts, en la barriada de Sants i Hostafranchs, veritablement notable dintre els pocs mitjans amb què compta. I de tot això podem donar-ne grácies als companys que estan al front del mateix, els quals, amb un entusiasme digne de tot elogi, esmercen totes llurs activitats en fer anar endavant l'Ateneu perquè el seu prestigi augmenti de dia en dia.

Entre els homes que mereixen un paràgraf a part, han de constar en primer terme els malaguanyats companys Zacaries Oliveres i Josep Roca, els quals al traspassar aquesta vida deixaren en l'Ateneu un buit difícil d'omplenar. Vagin per a ells, doncs, la nostra admiració i el nostre més gran respecte.

Mirem d'imitar l'obra d'aquests dos grans consocis que deixaren escrita una honrosa página dintre el nostre Ateneu, i que el seu record estigui sempre amb nosaltres.

Hem de fer els possibles tots plegats perquè el «nostre» Ateneu sigui l'orgull dels que en formem part, i dels que sense formar-ne simpatitzin amb la nostra obra.

Al complir-se el primer aniversari hem de fer vots perquè la seva celebració sigui un èxit, i pensem ja, que al celebrar el del prop vinent haurem fet la tasca necessària perquè el nombre de socis s'hagi doblat i el seu prestigi s'hagi enlairat. Això ens servirá de satisfacció i serà senyal que haurem estat compresos en la nostra finalitat, la qual no és altra que fer que el treballador tes faci una cultura que ara dissortadament no posseeix. Fins aleshores no podrem estar satisfets de la nostra obra.

F. ALONSO

Impremta «La Renaixença» - Xuclà, 13 - Barcelona

Secció de Fotografia

FORMA I ART DE LA FOTOGRAFIA

Ferran Hodler, el gran pintor suís, és indubtablement una individualitat de les més potents entre els artistes contemporanis. Malgrat haver militat amb els secessionistes, les seves obres han donat la volta al món. Ara que domina la fotografia impresa i les antigues formes de l'art estan abandonades complertament, Hodler està considerat encara entre els primers «inter pares» de tot estil. I quan ell parla de la forma de l'art, no hem de negar que és una autoritat. Hodler posa el nostre art fotogràfic dins les seves consideracions i, per aquest particular, les seves idees tenen per nosaltres un interès especial.

Escoltem, doncs, el que diu «sobre la forma i l'art fotogràfic»: «Qualsevulga que sia l'objecte que determini el pintor o el fotògraf, mai no podrà realitzar-lo sense tenir en compte la forma: és ella una exigència indispensable. Res no es pot expressar ni es fa visible sense la forma. Es pot justificar que en tres quartes parts ella determina el bonsemblant, la configuració exterior dels cossos, l'espai, l'estat interior de l'ànima i tot sense necessitat de l'ajuda dels colors. En tindríem prou per justificar-ho mirant els dibuixos, els gravats i en particular les fotografies. Hodler diu que la fotografia és l'art més fàcil per reproduir la forma, però vol molta delicadesa perquè l'essencial és la forma artística. Cal que el fotògraf posseeixi sentiments artístics, i éssent així li serà fàcil realitzar bons treballs.

Els contorns del cos humà depenen de llurs moviments i són de per sí un element de bellesa. L'esforç d'un artista és per expressar per un costat la lògica dels moviments, i per l'altre el conjunt psicològic del seu caràcter.

La Secció Fotogràfica de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant recomana a tots els aficionats a la fotografia tinguin en compte els advertiments del tan renomenat artista Hodler, perquè l'art fotogràfic assoleixi el nivell que per la seva vàlua i importància es mereix. Si ho fem així ajudarem a continuar la tan meravellosa obra de Nicéforo de Niepce, la qual ha influït en el progrés de l'arquitectura i ens ha fet conèixer el tipisme de tots els pobles.

CULTURA I POLITICA

El règim dictatorial ja mort, però encara fresc en la memòria, féu renéixer a Catalunya la seva espiritualitat. Fou l'única arma que, de Catalunya endins, s'aixecava en so de protesta. Arma, ingènua si voleu, però viva, eficaç.

S'ha dit molt, acertadament, que es deu a la Dictadura una part de la vida esplendorosa que avui frueix Catalunya. És cert. Avui, encara, notem aspectes que són fruit de l'opressió soferta. Creient-ho així. apuntem, com a conseqüència, que Catalunya emmordassada, creava, d'ànima endins, la seva història de poble culte i civilitzat.

Avui — oh, paradoxa! — Catalunya autònoma — encara que rigurosament esguardada per l'Estat disfressat de republicanisme — demostra—, cal no enganyar-nos — un lamentable adormiment espiritual.

Les causes que el meu modest discerniment obeeix a creure, són l'excessiu desvetllament d'entusiasme polític — en manca de fonament d'estudi, que, per l'apreciació dels esdeveniments que es succeeixen, requereix a tot individu — i el pas massa pronunciat, del règim actual, que està per damunt de les possibilitats morals de l'individu encara que la seva necessitat material l'hagi exigit. Hauria estat més convenient s'hagués plantejat a l'inversa.

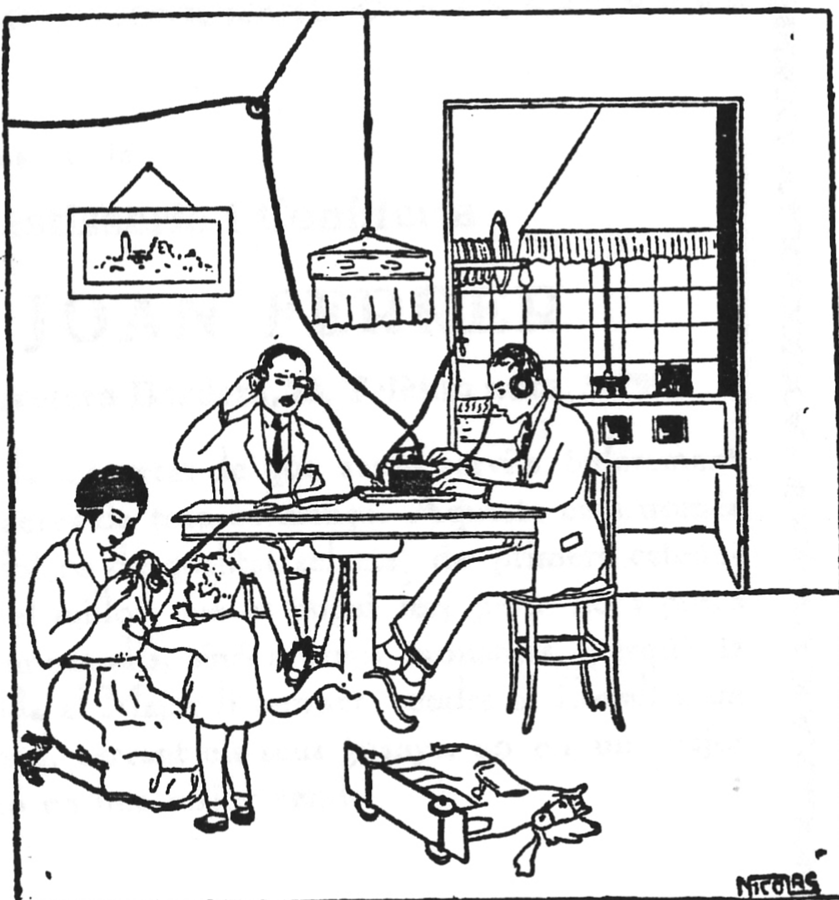
Cal, inevitablement, acceptar els fets, i donar-hi la solució necessària. Ara bé, ens trobem que els homes que haurien d'enfocar la qüestió es troben dins l'organisme polític que encara vesteixen. Científics, literats, etc., són presos per l'organisme estatal i manquen, naturalment, dintre l'organisme espiritual. D'aquí ve la crisi cultural del nostre poble. Crisi del llibre, crisi del teatre, etc.

Esperem la consolidació definitiva del règim present perquè retornin dintre la vida, diguem-ne normal, tots els seus homes. Cal, políticament parlant, no avançar massa, perquè podria esdevenir fictici l'organisme pel qual ens regíssim; cal que vagi, al meu entendre, aparellat amb la necessitat que el moment requereix.

Fóra més convenient que els polítics obressin d'acord amb l'essència cultural de la massa popular que no esperar l'exigència de la necessitat material de la mateixa.

Així, educats culturalment, valorarem, al mateix temps i amb més fonament de causa, el que els altres, políticament, aportin.

DAVID BOVER I MASDEU

NICOLAS